

རྒྱལ་ཁབ་ཁྲི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོའི་ འབྲུག་གི་ཁྲི་གཡོག་ཚོས་རྒྱགས།
ཚོས་རྒྱགས་དབྱེ་བ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོའི་ ཤེས་རིག་གཞུག་ལག་གཞི་རིམ་ (ཚོང་ཁའི་བི་ཨེ་ཏ་) མཐར་འཁྱུལ་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ།
དི་ཤོག་གཉིས་པ་ རྫོང་ཁ།
སྤྱི་ཚེས་ ༠༩/༡༠/༢༠༢༣
སྐྱགས་བསྐྱེམས་ ༡༠༠།
དུས་ཡུན་ ཚུ་ཚད་༠༩།
ལྷག་ནིའི་དུས་ཡུན་ སྐར་མ་༡༥།

སྤྱིར་བཏང་བཀོད་རྒྱ།

- ༡- ལན་ཤོག་ནང་ རྒྱུད་རའི་རོ་རྟགས་ཨང་ མ་གཏོགས་ མིང་གི་མི་ཚོགས། དེ་འབད་མ་ལས་ རོ་རྟགས་ཨང་འདི་ལན་ཤོག་ནང་ལུ་
མ་འཛོལ་བར་ གསལ་ཏོག་ཏོ་སྤྲོ་བེ་དགོ།
- ༢- དི་བའི་ལན་ བི་ནི་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་རྟེ་མར་ སྐར་མ་༡༥ འི་རིང་ལུ་ དི་ཤོག་འདི་ནང་བྱིན་ཡོད་པའི་བཀོད་རྒྱ་ཚུ་ ལེགས་
ཤོམ་སྤྲོ་ལྷག་སྤྲོ་ དི་ཤོག་གི་ཤོག་གངས་ཚང་མ་ཚང་བལྟ་དགོཔ་དང་ དོགས་པ་ཚུ་བསལ་དགོ། དུས་ཚད་འདི་ནང་ ལན་བི་ནི་
ཚུ་ ག་ནི་ཡང་འབད་མི་ཚོགས།
- ༣- དི་ཤོག་འདི་ནང་ དི་བ་ག་ར་བསྐྱེམས་ཏེ་ བཞི་ཡོད། དི་བ་དང་པ་ འབྲེ་ཚུམ། དི་བ་གཉིས་པ་ཡི་གུའི་སྦྱར་བ། དི་བ་གསུམ་པ་
གོ་བ་ལེན་ནི། དི་བ་བཞི་པ་ སྐད་སྦྱར་ཚུ་ཨིན།
- ༤- དི་བ་ཚུ་ འབྲེ་བལྟས་པའི་སྤྲོད་པར་ དི་བའི་ཨང་གངས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ལན་ཚུ་ཉིང་སངས་ས་སྤྲོ་བེ་དགོ།
- ༥- དི་བའི་ལན་ག་ར་ལན་ཤོག་ནང་ལུ་ དི་བའི་ཨང་དང་ རང་གསེས་ཀྱི་ཨང་གངས་ཚུ་མ་འཛོལ་བར་ ཁ་གསལ་སྤྲོ་བེ་དགོ། དེ་
མེན་པར་ དི་བའི་ཨང་དང་ དི་བའི་ནང་གསེས་ཀྱི་ཨང་ཚུ་ འཛོལ་ཏེ་བི་ནི་དང་། ཡང་ཅིན་ བྲིས་ཏེ་མེད་པ་ཅིན་ དབྱེ་ཞིབ་མི་
འབད་ནི་དང་ སྐྱགས་ཚུ་བྱིན་ནི་ཨིན།
- ༦- དི་ཤོག་དང་ ལན་ཤོག་ཚུ་ གཅིག་ཡང་ལྷལ་མི་ཚོགས་མ་ཚད་ ལན་ཤོག་བྱིན་ཡོད་མི་འདི་ལས་ ཤོག་གུའི་རིགས་གཞན་ག་ནི་
ཡང་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ཚོགས།
- ༧- ཚོས་རྒྱགས་ཁང་མིག་ནང་ལས་ འཕྲོན་མ་འབྱོར་བའི་རྟེ་མར་ རྒྱུད་ཀྱི་ལན་ཤོག་འདི་ ཚོས་རྒྱགས་ལྟ་རྟོག་པ་ལུ་ ཕྱིས་སྤྱོད་
འབད་དགོ།

དྲི་བ་དང་པ།

འབྲི་ཚུལ།

སྐྱགས་ ༣༠།

འོག་ལུ་བཀོད་མི་ འབྲི་ཚུལ་གྱི་དོན་ཚན་གཉིས་ལས་ ག་འབད་རུང་གཅིག་གཞན་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་ ཆོག་འབུ་ ༤༠༠ གི་ནང་འཁོད་བྲིས།
འབྲི་ཚུལ་དབྱེ་ཞིབ་འབདཿ་ད་ འོག་གི་ཚད་གཞི་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ སྐྱགས་བྲིན་ནི་ཨིན།

- བཛྲོད་དོན་ལུ་ སྐྱགས་ ༡༥། (ལན་འོས་འབབ་དང་ ཆོག་དོན་བཅུགས་ཐངས་ རྒྱབ་ཁྲུངས་ ལུང་འབྲེན་ཚུ་ལུ་བཟླ་ནི་)
ཆོག་སྦྱོར་ལུ་ སྐྱགས་ ༡༠། (འོས་འབབ་ལྡན་པའི་ མིང་ཆོག་ལག་ལེན་དང་ སྟན་ཆོག་ ཡིག་སྟེབ་ སྦྱོར་བ་ཚུ་ལུ་བཟླ་ནི་)
འབྲི་བཀོད་ལུ་ སྐྱགས་ ༥། (ཆོག་མཚམས་དང་ དོན་མཚམས་བཞག་ཐངས་ཚུ་ལུ་བཟླ་ནི་)

ཀ། ང་བཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ གཞི་སྦྱར་ལམ་ལུགས་འདི་གིས་རྒྱལ་ཁབ་གོང་འཕེལ་དང་ཡུན་བརྟན་ཕྱལ་དང་ཕྱག་ལུ་ ཁེ་ཕན་ག་
དེ་སྟེ་ར་འབྱུང་ནི་ཨིན་པས། རྒྱབ་ཁྲུངས་ཚུ་བཅུགས་ཏེ་ ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུལ་འབད་བྲིས།

ཁ། རང་གི་བཟའ་ཚང་དང་མི་སྟེ་ བྱིས་ཚང་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་དང་མཐུན་ལམ་ག་ཅི་འབད་ཁག་ཆེ། རྒྱུད་སྐྱལ་འབྲི་ཚུལ་ཅིག་བྲིས།

དྲི་བ་གཉིས་པ།

ཡིག་སྦྱོར།

སྐྱགས་ ༣༠།

འོག་གི་དྲི་བ་ ཀ་ ཁ་ ག་ གསུམ་བཀོད་ཡོད་མི་ ག་ར་གི་ལན་ བཀོད་རྒྱ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བྲིས།

ཀ། འོག་ལུ་དྲི་བ་ ༥ བཀོད་ཡོད་མི་ག་ར་གི་ལན་བྲིས།

སྐྱགས་ ༥x༩= ༡༠།

- ༡། སྟོན་ན་ཞུ་ལྟར་མཛེས་པའི་ཡི་གུ་ག་དེམ་ཅིག་ཡོད་བྲིས།
- ༢། སུམ་རྟགས་ཟེར་བའི་དོན་དག་ག་ཅི་ཨིན་ན་ཁྲུངས་བཀལ།
- ༣། སུམ་རྩ་པའི་སྐབས། ལས་དང་དགོས་ཆེད་རྟེན་གནས་དང་། དེ་ཉིད་ཆེ་སྐབས་ལ་སྦྱ་ཡིན། ཟེར་མི་འདི་ག་ཅི་སྐབ་ཨིན་ན་བྲིས།
- ༤། ཨི་ལྡན་གྱི་ཕྱད་བཅུགས་ཏེ་ཚུམ་སྟོློ་ག་གཅིག་རྒྱབ།
- ༥། རྒྱན་སྤྱད་ཀྱི་ཕྱད་ གྲང་ འང་ ཡང་ གསུམ་ལས་ ཕྱད་ཀྱང་འདི་ རེས་འབྲུག་ ག་དང་ག་གི་མཐའ་མ་ལུ་ཐོབ་སྟོ་

ཁ། འོག་གི་དྲི་བ་རེ་ལུ་ ལན་ ༤ རེ་ཡོད་ས་ལས་ ལན་རོ་མ་འདི་ གཞན་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་ ལན་ཤོག་ནང་བྲིས། སྐྱགས་ ༥x༡= ༥།

- ༡། གསལ་བྱེད་སུམ་རྩ་ལས་ཤིན་ཏུ་མོད་ཡི་གུ་གཉིས་པ་འདི་
 - ཀ སྟེ་པ་གསུམ་པའི་བཞི་པ་ཨིན།
 - ཁ སྟེ་པ་གཉིས་པའི་བཞི་པ་ཨིན།
 - ག སྟེ་པ་ལྔ་པའི་བཞི་པ་ཨིན།
 - ང སྟེ་པ་དང་པའི་བཞི་པ་ཨིན།

༡༽ སྒོན་འཇུག་ལྔ་པོ་འདི་

- ཀ མིང་གཞིའི་པོ་མོ་ཤིན་ཏུ་མོ་ལས་བརྟན་ཅུག།
- ཁ མིང་གཞིའི་པོ་མོ་མ་ནིང་ཤིན་ཏུ་མོ་བརྟན་ཅུག།
- ག མིང་གཞིའི་མོ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་ལས་བརྟན་ཅུག།
- ང དབྱངས་གསལ་སོ་བཞི་ལས་བརྟན་ཅུག།

༢༽ ཆོག་སྒྲིལ་གཉིས་ཆ་རང་བྱ་བ་ལུ་འཇུག་པའི་ལྷག་བཅས་འདི་

- ཀ དཀའ་བ་སྤྱད་དེ་གྲུབ་པ་ཐོབ།
- ཁ དབང་གནང་སྟེ་ཡོན་ལྷན་དགོས།
- ག རྒྱུ་ཉ་ཉམས་ཏེ་དབང་བབས།
- ང དུ་བ་མཐོང་སྟེ་མེ་ཡོད་པར་ཤེས།

༣༽ དགར་བའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ཟེར་མི་འདི་

- ཀ རྟའི་ནང་ནས་ཅང་ཤེས་མཆོག་གོ།
- ཁ དུ་བ་འཐུལ་བ་ལས་མེ་ཡོད་པར་ཤེས།
- ག གཡང་ནས་སྤྱང་།
- ང རྒྱུ་ལས་འབྲས་བྱ།

༤༽ རྣམ་དབྱེ་དུག་པ་འབྲེལ་སྒྲིལ་སྐབས་དོ་བོ་བདག་གཅིག་འདི་

- ཀ གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ཁྲུང་ཁྲུང་།
- ཁ ལྷ་ཤིང་ཅན་དན་གྱི་རི་བསྐང་།
- ག ལྷག་དང་གཟིག་གི་པགས་པ།
- ང རིན་ཆེན་ཟངས་ཀྱི་མཆོད་ཀོང་།

ག༽ འོག་ལུ་རི་བ་ ༥ བཀོད་ཡོད་མི་ག་ར་གི་ལན་བློས།

སྒྲིགས་ ༥x༡=༥།

༡༽ གཞུང་སྐད་ལུ་རྫོང་ཁ་ཟེར་སྐབ་དགོ་པའི་ཁྲུངས་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁ་སྐད་འབད་ག་གིས་སྲོལ་གཏོད་གནང་ཅུག་?

༢༽ སྐད་ཡིག་ག་ཅི་ལུ་འབད་རུང་ཁྲུང་རྣམ་ཅེ་འོང་དོ་བཟུམ་ རྫོང་ཁའི་སྐད་ཡིག་ལུ་ཡང་ཁྲུང་རྣམ་ཡོད་ འདི་ཅི་ར་ཨིན་ན་?

༣༽ རྫོང་ཁའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གུའི་སྒྲིལ་གངས་ཚུ་ག་དེ་སྟེ་འཐོན་མ་ཨིན་ན་?

༤༽ རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་གི་ཐབས་ལམ་དྲག་ཤོས་གཉིས་ ཁྲུངས་བཀལ་ཏེ་བློས།

༥༽ བསྐྱལ་ འབྲུགས། སྐད་འཆད། ཟེར་མི་ བཞི་གི་གོ་དོན་བློས།

དེ་བ་གསུམ་པ།

གོ་བ་ལེན་ནི།

སྒྲིགས་ ༡༥

༡ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ནང་ མིའི་འགོ་བ་གནས་ཏེ་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་ལེ་ག་སོང་ཡོད་ལྟགས་ཆོས་འབྱུང་ཚུ་ནང་གསུངས་དོ་བཟུམ་དང་ དེ་ ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུང་བ་མེད་པར་ རྒྱལ་ཁབ་ལུ་མོན་དང་ མི་ལུ་མོན་པ་ཟེར་སྤྲུབ་སྟེ་སྟོན་པའི་བྱལ་ལས་ བོད་ལུ་ སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ བསྟན་པ་དར་བྱབ་བྱུང་ཞིན་མ་ལས་ བོད་ཀྱི་སྟོ་ཁ་ཐུག་གནས་ནི་དེ་གིས་སྟོ་མོན་ཟེར་སྤྲུབ་སྟོལ་དར་ཏེ་སྟོན་ཅུག།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་འདི་ཁར་འཛོལ་བའི་མཐུན་རྒྱུན་ཚང་བའི་ཁར་ རང་བཞིན་གྱིས་བསིལ་བྱོད་སྟོམས་པའི་ ཡུལ་སྡོངས་ འདི་ནི་ ཐུན་གངས་རི་ཆགས། མདའ་རུ་གཙང་པོ་འབབ། བར་ན་ཞིང་ས་བཟང་བ་ཟེར་བཤད་སྟོལ་ཅན་གྱི་ས་གནས་ རྒྱ་གིང་ལོ་ཏྲག་ཐུན་སུམ་ ཆོགས་པ། སའི་མཐིལ་ལུ་རྒྱ་བས་ཀྱི་འབྲུ་སྒྲ་བཅུ་གསུམ། བར་ན་མོན་བས་ཀྱི་འབྲུ་སྒྲ་བཅུ་གསུམ། ཅེ་ལུ་བོད་བས་ ཀྱི་འབྲུ་སྒྲ་བཅུ་ གསུམ་ཚང་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་ རྒྱ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ལས་ མི་སྒྲ་ལེ་ག་ཅིག་ འབྲུག་ལུ་སྟོན་པའི་གྲལ་ཁར་རྒྱ་གར་གྱི་ རྒྱལ་པོ་སིན་རྒྱ་རྩ་ཇ་ བོས་བྱར་གྱི་ཐོག་ལས་ བུམ་ཐང་ལུ་བྱོན་ཏེ་བཞུགས་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ རྒྱལ་པོ་དང་འབངས་ཀྱི་རིམ་པ་དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་བཅུས་ སྟོལ་ཅིག་ཡང་ཚུད་ཅུག།

དེ་ལས་རྒྱལ་པོ་སིན་རྒྱ་རྩ་ཇ་གིས་ བལ་ཡུལ་ལས་ཚུར་སངས་རྒྱུས་གཉིས་པ་ཨོ་རྒྱན་གྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུག་ལུ་འགོ་དང་པ་ གནན་ འབྲེན་ཞུམ་བཞིན་དུ་ བོད་བསམ་ཡས་མི་འབྱུར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བཞེངས་པའི་ མི་ལོ་ ༡༩ ཀྱི་གོང་ལུ་ ང་བཅས་ རའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཨོ་རྒྱན་གྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་ ཞབས་བཅགས་གནང་པའི་བྱལ་ལས་ སྒྱ་དངོས་དང་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་ ལན་ཐེངས་ལེ་ག་ ཅིག་ ཞབས་བཅགས་གནང་པ་མ་ཆད་ ཆོས་ཞོར་ དམ་ཚུས་ཀྱི་གཏེར་ཁས་རི་ལུང་བཀང་གནང་པའི་ཁར་ བདུད་དང་དམ་སྟེ་དེ་ཚུ་ བདུལ་བའི་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དེ་འབྲུག་ལུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བྱབ་གནང་ཅུག།

དེ་གི་བྱལ་ལས་འབྲུག་ཤར་ཕྱོགས་ཁ་ཐུག་ལུ་སྟོན་མི་ བོད་རྒྱལ་གྱི་གྲུམ་བཙན་པོའི་གདུང་བརྒྱུད་དང་ ལྷ་ས་ས་གཙང་མ་ལས་ ཉ་མཁར་ རྒྱལ་པོ་ཟེར་མི་དང་ རྒྱལ་པོ་མཐོང་ལེགས་བཙན། ཁྲི་བརྟན་དཔལ། གནམ་བསྐོས་སྟེ། རྩང་རི་རྒྱལ། ལྷ་བཟང་དར་ ལ་སོགས་པ་མང་ རབས་ཅིག་བྱོན་ཏེ་ ཤར་ཕྱོགས་ཁ་ཐུག་གི་ཡུལ་ལུང་ཚུ་མངའ་དབང་བསྐྱར་མི་དང་། ས་གནས་ལ་ལུ་ཅིག་ནང་ ལུང་པར་རྒྱལ་པོ་མེད་པ་ ལས་ གཅིག་གིས་གཅིག་འཐབ་ཅོད་མངམ་ཐོན་ཏེ་བདེ་སྦྱིད་མ་ཐོབ་པར་གནམ་གྱི་ལྷ་ལྟ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ ལྷ་གི་དངོས་གྲུབ་སྟེ་གནང་ མི་བུམ་ཐང་ཁ་ཐུག་ གདུང་ལྷ་དབང་ལ་སོགས་པ་ལྷས་ལུང་བསྟན་ཏེ་ འབྲུངས་མི་དེ་ཚུ་གི་སྤྲུལ་ལས་ ཚུར་ རྒྱལ་པོ་དང་འབངས་ཀྱི་ ལམ་སྟོལ་དར་ཡོད་ལྟགས་ཅིག་ཡང་བཤད་སྟོལ་འདུག།

དེ་ལས་དུས་རབས་༡༩་པ་ལས་ཚུར་སྤྲུལ་ལྷ་པ་དང་གནས་རྟིང་པ། ལུགས་བས་པ། ཀ་ཐོག་པ་ཚུ་གིས་ཆོས་རྒྱན་དར་བ་མ་ཆད་ རྒྱལ་བ་ ལོ་རས་པ་དང་པ་ཇོ་འབྲུག་སྒྲོམ་ཞིག་པོ། འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་སངས་གོ་དང་རྒྱལ་དབང་། ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་དང་ འབྲུག་པ་ཀྱན་ ལེགས་སུས་བརྒྱུད་ཚུ་གིས་ སྤྲུབ་བརྒྱུད་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ ཀྱན་མཁུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ རྒྱལ་བ་གྲོང་ཆེན་ རབ་འབྱུངས་མཆོག་གིས་བུམ་ཐང་ ཐར་པ་གླིང་ལ་སོགས་པའི་གནན་ས་གླིང་བརྒྱུད་ཚུ་བཅགས་གནང་ནི་དེ་གིས་ འབྲུག་ལུ་སངས་རྒྱུས་

ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སྤེ་སྤེལ་གནང་མ་མཚན་ བསྟན་བཅོས་མང་རབས་ཅིག་ཡང་འབྲུག་ལུ་ བརྩམས་ཏེ་ སྤར་ཡང་སྤྱི་སྤྱི་བ་གཏེར་
སྟོན་པ་ད་མ་གླིང་པ་སྤེ་འབྲུག་ལུ་འབྲོན་ནི་གི་བྲུགས་སྟོན་ཡང་གནང་བྱས།

སྟོན་གྱི་བྲུགས་སྤྱད་སྟོན་ལམ་དང་འབྲིལ་ཏེ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་འབྲུག་བུམ་ཐང་ལུ་ཀུན་མཁུན་གློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་མཆོག་གི་ སྤྱི་
སྤྱི་བ་སྤེ་ གཏེར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིག་འཛིན་པ་ད་མ་གླིང་པ་མཆོག་སྤྱི་འབྲུངས་ཡོད་པ་ཡིན། གཏེར་ཆེན་པ་ད་མ་གླིང་པ་ མཆོག་གིས་
འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་རབས་ཅིག་གཏེར་ལས་བཞེས་ཏེ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་ མཐའ་དབུས་ མེད་པའི་ནང་
གསང་ཆེན་སྤེ་འབྲུར་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ བོད་ཆོས་ལྷན་གྱི་ཞིང་ལས་ལྷག་པ་སྤེ་སྤེལ་གནང་ནི་དེ་གིས་ སེམས་ལུ་བདེ་སྤྱིད་
རྒྱན་མ་ཆད་པར་འབྲུང་པའི་ རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་པས་ཟེར་བྱ་ནི། ཡིན་རུང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལུང་ཕྱོགས་རེ་ནང་ ཆོས་ལུགས་རེ་དར་ཏེ་སྤྱོད་པ་
མ་གཏོགས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིད་གཞུང་གཅིག་གིས་ ལུག་གཅིག་ཏུ་ དབང་བའི་དུས་སྐབས་ མ་བྱུང་པར་ལུང་ཕྱོགས་རེ་ནང་སྤྱོད་པོན་
རེ་གིས་དབང་བསྐྱར་ཏེ་ ལོ་ལེ་ཤ་སོང་པའི་ཤུལ་ལུ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལུ་མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེབས་ཁ་ལྟོ་ལུ་སྟོར་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་བདེ་
སྤྱིད་ཀྱི་ཉི་མ་གསར་པ་ཤར་ཡོད་པ་ཡིན་པས།

༡༽ འོག་གི་རྩི་བ་རེ་རེ་ལུ་ ལན་བཞི་རེ་ཡོད་ས་ལས་ ལན་ངོ་མ་འདི་གདམ་ཁ་རྒྱབ་སྤེ་ལན་ཤོག་ནང་བྲིས། ༥X༡=༥།

༡༽ རྒྱ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ལས་ མི་སྤྱི་ལེ་ཤ་ལྟོད་མི་འདི་……

- ༡ འབྲུག་ལུ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་བསེལ་བྱོད་ལུན་མ་ལས་ཡིན།
- ཁ རྒྱལ་ཁབ་ལུ་ལོ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལས་ཡིན།
- ག ཆོ་བའི་མཐུན་རྒྱུ་ཆང་སྤེ་བསེལ་བྱོད་སྟོམས་ལས་ཡིན།
- ང རྒྱལ་པོ་དང་འབངས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡོད་པ་ལས་ཡིན།

༢༽ ལྷོ་མོན་ཟེར་མིང་བཏགས་དགོཔ་འདི་……

- ༡ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་མེད་ནི་དེ་གིས།
- ཁ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཁ་བྲུག་ལུ་གནས་ནི་དེ་གིས།
- ག འབྲུག་ལྷོ་མོན་ཁ་བཞི་ཟེར་སྤྱབ་ནི་དེ་གིས།
- ང འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་རི་དང་བྲག་ལུ་གནས་ནི་དེ་གིས།

༣༽ འབྲུག་ལུ་བསྟན་བཅོས་ལེ་ཤ་བརྩམས་གནང་མི་འདི་……

- ༡ གཏེར་སྟོན་པ་ད་མ་གླིང་པ་ཡིན།
- ཁ མཁས་དབང་དགེ་འདུན་རིན་ཡིན།
- ག པ་ཇོ་འབྲུག་སྟོན་ཞིག་པོ་ཡིན།
- ང ཀུན་མཁུན་གློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཡིན།

༤༽ ཨོ་རྒྱལ་གྱི་རྩ་མེད་པོ་ཆེ་གིས་འབྲུག་ལུ་ཁག་ཆེ་ཤོས་འདི་.....

ཀ། ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ཅུག།

ཁ། ཆོས་ཤོར་དམ་ཚུས་ཀྱི་གཏེར་བཀའ་སྟེ་འདྲེ་མིན་བཅུལ་གནང་ཅུག།

ག། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བྱབ་གནང་ཅུག།

ང། སྤུངས་ཆེད་ལུ་བྱོན་གནང་ཅུག།

༥༽ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་གོང་གི་སྤྱི་མ་དང་དཔོན་ཚུ་ལས་བཀའ་བློན་ཆེ་ཤོས།

ཀ། ཀྱན་མཁུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་གློང་ཆེན་པ་ཨིན་པས།

ཁ། མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞབས་བྱུང་དག་དབང་ནམ་རྒྱལ་ཨིན།

ག། ཨོ་རྒྱལ་གྱི་རྩ་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མིན་རྒྱ་རྒྱ་ཨིན།

ང། གཏེར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིག་འཛིན་པ་དམ་གླིང་པ་ཨིན།

ཁ༽ འོག་གི་དྲི་བའི་ལན་ག་ར་བྲིས།

སྐགས་པམལ=༡༠།

༡༽ ཡུལ་ཡུང་ལ་ལུ་ཅིག་ནང་རྒྱལ་པོ་མེད་པར་གནམ་གྱི་ལྷ་ལུ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་བྱམ་ཐང་ཁ་བྲུག་གཞུང་ལྷ་དབང་ལ་སོགས་པ་ལྷས་ལུང་བསྟན་ཏེ་འཁྲུངས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲུག་ཁྱེད་ཀྱིས་དོས་ལེན་ག་དེ་སྟེ་ཡོད་? བསམ་འཆར་དོན་མཆམས་ ༡ ནང་བྲིས།

༢༽ རྒྱལ་བ་གློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་མཆོག་གིས་གདན་ས་གླིང་བརྒྱུད་ལས་གླིང་བཞེ་གི་མིང་བྲིས།

༣༽ སྤུངས་གངས་རི་ཆགས། མདའ་རུ་གཙང་པོ་འབབ། བར་ན་ཞིང་ས་བཟང་ཟེར་བའི་ཆོག་གི་གོ་བ་ལེན་ཏེ་ཚུ་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྲིས།

༤༽ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཤར་རུབ་གཉིས་ལུ་བྱོན་པའི་སྤྱི་མ་དེ་དེ་གི་མཛད་ནམ་ཐུང་ཀྱི་དེ་བྲིས།

༥༽ དུས་རབས་༡༥ པའི་ཏེ་མ་གསང་ཆེན་སྤུངས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟོན་དར་རུང་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་སྤྱི་གཞུང་གཅིག་གིས་ཡུག་གཅིག་ཏུ་དབང་བའི་དུས་སྐབས་མ་བྱུང་མི་འདི་ག་ཅི་སྟེ་ཨིན་ན་? བྱུངས་བཀའ་ཏེ་དོན་མཆམས་ ༢ ནང་བྲིས།

ག༽ འོག་གི་མིང་ཆོག་ཚུ་ནམ་གངས་ལྷག་གི་ཡིག་རྒྱུགས་ནང་ལས་འཛེལ་ཏེ་བྲིས།

སྐགས་པམལ=༡།

༡༽ རོ་གཟུགས།

༢༽ འབྲུག་པ།

༣༽ བཞེ་སྟོ།

༤༽ ལས་འཕྱོ།

༥༽ རྒྱལ་བ།

ང༽ འོག་གི་མིང་ཆོག་ ༥ གི་རྩོད་ཆོག་བཟོ། གོང་གི་ཡིག་རྒྱུགས་ནང་ལས་འདྲ་བཤུས་རྒྱུ་མི་ཆོག། སྐགས་པམལ=༡།

༡༽ སྤྱི་གཞུང་།

༢༽ ཟབ་ཆོས།

༣༽ མི་སྒྲ།

༤༽ སྤུངས་ཡང་།

༥༽ མཐུ་ཆེན།

འཛིན་བཞུགས་པ།

སྐད་སྒྱུར།

སྒྲིག་པ་ཀླུ་པ།

འོག་ལུ་ཨིང་སྐད་ནང་ལུ་བཞོད་དེ་ཡོད་མི་འདི་ རྫོང་ཁའི་ནང་ལུ་སྐད་སྒྱུར་འབད་དེ་བྱིས།

Tackling Chorten and Lhakhang vandalism cases

The number of chortens and lhakhangs being vandalized in the country has reached an alarming level, with a total of 319 incidents recorded since 2018. As of July 31, 2023m there have been 32 chorten vandalism offences and four lhakhang vandalism offences recorded. Division IX of Police Wing, Tashigang dealt with the highest number of cases at 47.

In response to the escalating situation, the Department of Culture has been organizing caretaker workshops across the country to raise awareness on the management of cultural heritages. These workshops aim to remind caretakers of their shared responsibilities towards preserving Bhutan's cultural heritages.

The department of also collaborating closely with the Royal Bhutan Police to enhance the security of chortens and lhakhangs through the use of Artificial Intelligence (AI).

Additionally, they are working closely with the Zhung Dratshang and local communities to protect lhakhangs. Recently, a workshop was jointly organized by the department of Culture, Dzongkhag Administration, and the Zhung Dratshang, which involved Tensum Lopens from across the country.

The Department said that despite these efforts, chortens located in remote areas are particularly vulnerable to vandalism. The department has been actively raising awareness among communities about the need to be vigilant.

བཟླ་ཤིས་བདེ་ལེགས།